

Приложение 8 към Правилника за дейността на ПГСАГ "Кольо Фичето", прието на заседание на Педагогическия съвет с Протокол № 9/14.09.2021г.

ПРОЦЕДУРА

Относно: **Обучение, завършване и удостоверяване** на професионалното обучение в **квалификационен курс** по рамкови програми на МОН и в съответствие с държавния образователен стандарт за **придобиване на квалификация по професия и квалификация по част от професията**

I. ЦЕЛ И ОБХВАТ

Настоящата процедура има за цел да определи реда и отговорностите на участниците в процеса на обучение на **лица над 16 годишна възраст в квалификационен курс**, самостоятелна форма на обучение както следва: длъжностните лица, Директор, Педагогическия съвет, учители и курсисти.

Процедурата е разработена на основание на чл.33, чл.34, чл.36, чл.37 и чл.38 от ЗПОО, Наредба 10/01.09.2016г. за организация на дейностите в училищното образование и чл.32, чл.33 и чл.34 от Правилника за дейността на училището с цел спазване на законодателството и защита правата на курсистите в гимназията.

II. ОПИСАНИЕ НА ПРОЦЕСА

На свое заседание Педагогическият съвет с протокол № 9/14.09.2021г. взе решение за обучение в **квалификационен курс** за лица **над 16 години** за учебната 2021/2022г. - на основание чл.9, чл.10, чл.14 и чл.14б от ЗПОО и ДОС за придобиване на професионална квалификация по професия, квалификация по част от професията.

1. Форма на обучение - неприсъствена **самостоятелна форма** на обучение. Предвиденият брой задължителни часове/теория, практика и РПП/, съгласно учебните планове се покриват под формата на консултации с учителите, определени да провеждат това обучение. Самостоятелната форма на обучение включва самостоятелна подготовка и изпити за определяне на годишни оценки по учебните предмети от училищния учебен план. Условието и редът за организиране и провеждане на изпитите се определят със заповед на директора.

Производствената практика се провежда по учебна програма и график, утвърдени от Директора на гимназията в зависимост от конкретните условия и възможности за организирането ѝ. Учебната програма и графикът се съгласуват с ръководителя на фирмата /предприятието/, в което се провежда практическото обучение.

Обучението в тази форма се извършва по учебни планове, утвърдени от Директора на гимназията и разработени на основание на ЗПУО, ЗПОО, Рамкови програми - Д5 и Е9 и Държавните образователни стандарти за придобиване на професионална квалификация по избраната професия.

2. Заплащане - записалите се за курса за професионално обучение курсисти заплащат годишна такса в размер определен в план-сметка за разходите и фиксирана в договора за обучение и финансиране.

Средствата, определени за такса обучение се внасят по банков път в сметката на гимназията съгласно договора за обучение и финансиране.

3. Изискванията към кандидатите, желаещи да се включат в курсовете за професионално образование и обучение:

- Минималната възраст на кандидата в годината на кандидатстването е **16г.**
- Здравословно състояние – удостоверява се с **медицинско свидетелство** доказващо, че професията, по която желае да се обучава, не му е противопоказна.
- Входящо минимално образователно равнище - придобито право за явяване на държавни зрелостни изпити за завършване на средно образование или **завършено средно образование.**
- Входящо минимално квалификационно равнище - втора степен на професионална квалификация по професия от същата област на образование или Удостоверение за част от професията с трета степен на професионална квалификация /за кандидати по Рамкова програма Е9/;

4. Прием на документи - през цялата година. Кандидатстването в квалификационните курсове на обучение се извършва в канцеларията на гимназията.

Необходими документи за кандидатстване:

- Заявление до Директора /образец на гимназията/;
- Ксерокопие на Дипломата за завършено средно образование / представя се и оригинала за сверяване/;
- Документ за придобита втора степен на професионална квалификация по професия от същата област на образование или Удостоверение за част от професията с трета степен на професионална квалификация /за кандидати по Рамкова програма Е9/;
- Документи представляващи доказателствен материал за придобити знания, умения и компетентности /за кандидати заявили валидиране/;
- Медицинско свидетелство;
- Две актуални / матирани / снимки.

III. Квалификационен курс по Рамкова програма Д5 за начално професионално обучение, за придобиване на квалификация по част от професията с трета степен на професионална квалификация в направленията: „АРХИТЕКТУРА, УРБАНИЗЪМ И ГЕОДЕЗИЯ” „СТРОИТЕЛСТВО” и „ГРАДИНАРСТВО /паркове и градини / ”- самостоятелна форма на обучение

- за лица със **завършено средно образование**
- срок на обучение: до завършване на процедурата
- такса за обучение : **500 лв**
- сключване на Договор за обучение и финансиране

Направление	Професия	Специалност	Част от професията
Архитектура, урбанизъм и геодезия	Геодезист	Геодезия	1.Изпълнител на геодезически дейности
			2.Изпълнител на кадастрални и картографски дейности
Строителство	Строителен техник	Строителство и архитектура	1.Организатор на груб строеж
			2.Организатор на довършителни работи

		<i>Водно строителство</i>	<i>1. Организатор за изграждане на водоснабдителни и канализационни системи в малки населени места</i> <i>2. Организатор за изграждане на водоснабдителни и канализационни системи в сгради</i>
<i>Градинарство / паркове и градини/</i>	<i>Техник - озеленител</i>	<i>Парково строителство и озеленяване</i>	<i>1. Организатор на дейности по поддържане на декоративна растителност в зелените площи</i> <i>2. Организатор на дейности по поддържане на паркова архитектура</i>

1. Изпити за придобиване на професионална квалификация по част от професията:

Изпитът за придобиване на квалификация по част от професията се полагат от лица, обучавани по програма Д 5 по чл.10, ал.3, т.5 и т.6 от ЗПОО.

Подготовката, организацията и провеждането на изпитите, за лицата, навършили 16г., обучавани за придобиване на квалификация по част от професията се извършва от обучаващата институция след съгласуване с представителите на работодателите и работниците.

Професионалното обучение по **рамкова програма Д** за придобиване на квалификация по **част от професията**, завършва с полагане на **писмен изпит по теория и индивидуално задание по практика**, определени от обучаващата институция след съгласуване с представителите на работодателите и на работниците и служителите.

Изпитът за придобиване на квалификация по част от професията се полага след успешно приключено професионално обучение и консултации по всички учебни предмети за част от професията от училищния учебен план.

Изпитът за придобиване на професионална квалификация по част от професията се провежда в две части: част по теория на професията и част по практика на професията.

Комисиите за провеждане и оценяване на изпита се определят със заповед на Директора, в състава им се включват преподавателите провели обучението и/или работодатели и работниците от съответното професионално направление.

2. Провеждане на писмен изпит по теория и индивидуално задание по практика за част от професията

2.1. Изпит по теория на професията за придобиване на квалификация по част от професията – продължителност на изпита 3 часа.

Поименния състав на комисията се определя за всяка професия и специалност, по която ще се полага изпит по теория за част от професията, като в състава ѝ се включват лица, които не са специалисти по съответната професионална подготовка.

Комисията попълва Протокол за дежурство при провеждане на писмен изпит с номенклатурен номер 3-82. Протоколът се попълва от председателя на комисията и се предава на директора, съгласно указанията за воденето му заедно с всички писмени работи.

Комисиите за оценяване на писмените работи от изпита по теория за част от професията и за провеждане и оценяване на изпита по практика се определят за всяка професия и специалност, по която ще се полагат изпити за придобиване на степен на професионална квалификация.

Обучаваните по една и съща професия и специалност полагат изпит по теория за част от професията по една и съща изпитна тема.

Комисията оценява писмените работи в съответствие с критериите, определени в изпитните задания.

За всяка писмена работа се изготвя рецензия от комисията, като същата заедно с оценката се вписва от председателя на комисията върху писмената работа. Всички членове от комисията полагат подписи за съгласие.

Оценката от изпит по теория за част от професията за всяка писмена работа се формира като средноаритметична от индивидуалните оценки на членовете на комисията с точност до 0,01.

Обучаваните могат да се запознаят с оценката и рецензията за писмената си работа.

Оценката от изпита по теория за част от професията е окончателна.

За резултатите от изпита по теория за част от професията комисията съставя протокол, номенклатурен номер 3-80. Протоколът се попълва съгласно изискванията и се предава на Директор.

2.2. Изпит по практика на професията за придобиване на квалификация по част от професията – продължителност на изпита до 5 часа.

Изпитът по практика за придобиване на квалификация по част от професията е върху практическо задание изготвено от комисията и/или съгласувано с представители работодатели, и се утвърждава от Директора в срок до 3 дни от явяването на изпита.

Комисията оценява изпълнението на практическото задание по практика в съответствие с критериите, определени в практическото задание.

Наблюдава изпълнението на практическото задание и може да се намеси само в случаите на очевидна грешка, която води до злополука, изхабяване на материали и/или повреда на техниката и инструментите, с които се работи.

Всеки член на комисията оценява изпълнението на практическото задание, като вписва оценката си в индивидуален протокол.

Оценката от изпита по практика за всяко практическо задание се формира като средноаритметична, от индивидуалните оценки на членовете на комисията с точност до 0,01.

Оценката от изпита по практика за част от професията е окончателна.

За резултатите от изпита по теория за част от професията комисията съставя протокол, номенклатурен номер 3-80. Протоколът се попълва съгласно изискванията и се предава на Директор.

3. Завършване и удостоверяване на професионална квалификация по част от професията

Професионалното обучение по рамкови програми Д5 се завършва след полагане на изпит за придобиване на професионална квалификация по част от професията – по теория и индивидуално задание по практика.

При неуспешно полагане на изпит за придобиване на професионална квалификация по част от професията или неявяване в деня определен за провеждане на изпита, курсиста заплаща такса до три дни преди новата обявена дата за изпита, съгласно изготвена калкулация за настоящата учебна година.

Придобитата професионална квалификация по част от професията се удостоверява с Удостоверение за професионално обучение за придобиване на квалификация по част от професията

Съдържанието на документа е определено в държавния образователен стандарт за информацията и документите.

IV. Квалификационен курс по Рамкова програма Е 9 за продължаващо професионално обучение за придобиване на трета степен на професионална квалификация, след придобита квалификация по част от професията с трета степен на професионална квалификация по

направленията „АРХИТЕКТУРА, УРБАНИЗЪМ И ГЕОДЕЗИЯ“ „СТРОИТЕЛСТВО“ и „ГРАДИНАРСТВО /паркове и градини /”.

- за лица със завършено **средно образование и придобита квалификация** по част от професия с трета степен на професионална квалификация;
- срок на обучение: **до завършване на процедурата;**
- такса за обучение: за спец.“ Строителство и архитектура“ - **1950 лв**
за спец.“ Водно строителство“ - **1950 лв**
за спец.“ Парково строителство и озеленяване“ – **1730 лв**
за спец.“Геодезия “ - **1730 лв**
- сключване на Договор за обучение и финансиране.

Направление	Професия	Специалност
Архитектура, урбанизъм и геодезия	Геодезист	Геодезия
Строителство	Строителен техник	Строителство и архитектура
		Водно строителство
Градинарство / паркове и градини/	Техник - озеленител	Парково строителство и озеленяване

ПГСАГ“ Кольо Фичето“- Бургас през учебната 2019/2020 година ще провежда обучения само по горепосочените професии и специалности.

1. Обучението в квалификационен курс по Рамкова програма Е9, съгласно Договор за обучение и финансиране включва:

- провеждането на **консултации** по учебни предмети от задължителната професионална подготовка, съгласно индивидуалния учебен план за съответната професия, който е неразделна част от договора и график утвърден от Директора.
- провеждането на **редовни изпитни сесии** по график утвърден от директора, сесия за неявили се по уважителни причини на изпити /след представен документ удостоверяващ основанието за неявяване/ по график утвърден от Директора.
- организиране и провеждане на **държавен изпит** за придобиване на **трета** степен на професионална квалификация по теория и практика на професията, еднократно в периода посочен в договора за финансиране на курсиста.
- Държавния изпит за придобиване на трета степен на професионална квалификация се провежда в изпитните сесии, определени в Заповед на Министъра на образованието и науката.
- Курсистите, които завършват квалификационен курс за обучение се явяват еднократно на **Държавен изпит за придобиване на степен на професионална квалификация** – по национална изпитна програма в съответствие с държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по професия.
- Държавните изпити за придобиване на **степен на професионална квалификация** се полагат от лицата, обучавани по програмите по чл.10, ал.3, т.5 и т.6 от ЗПОО, в съответствие с НАРЕДБА № 11 от 01.09.2016г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците и при спазване на Националните изпитни програми (НПК) за съответната професия.
- Държавните изпити за придобиване на степен на професионална квалификация са:
  - изпит по теория на професията и специалността;
  - изпит по практика на професията и специалността.

Държавните изпити за придобиване на степен на професионална квалификация се полагат след успешно приключено професионално обучение .

2. Изпити за придобиване на степен на професионална квалификация

Изпитът по теория на професията за придобиване степен на професионална квалификация е с продължителност 4 часа.

Изпитът по практика на професията за придобиване степен на професионална квалификация е с продължителност до 6 часа и се провежда в два дни.

Подготовката, организирането и провеждането на изпити за придобиване на професионална квалификация се извършват от:

➤ комисия по допускане до изпитите;

- разглежда подадените заявления и дневниците от проведените консултации на курсистите, и взема решение за допускане или недопускане до държавните изпити за съответните дати;
- попълва Протокол с номенклатурен номер 3-79 с допуснатите/недопуснатите до изпитите курсисти;
- уведомява допуснатите и недопуснати курсисти в определения срок.

➤ комисия по подготовка и организиране на изпитите;

- определя мястото за провеждане на изпитите;
- определя персонално работно място на всеки явяващ се;
- осигурява протоколи за дежурство при провеждане на изпитите и други необходими материали и документация за провеждането им;
- в присъствието на директора раздава на квесторите по зали изпитните и помощните материали за провеждане на съответния изпит;
- отпечатва и размножава изпитния/те вариант/и за всеки държавен изпит в брой, равен на броя явилите се.

➤ комисия от квестори за изпитите;

- поименния състав на комисията се определя, като в състава ѝ се включват лица, които не са специалисти по съответната професионална подготовка;
- получава срещу подпис от директора необходимите за протичане на изпита протоколи и материали;
- провежда инструктаж за задълженията на явилите се преди началото на съответния изпит;
- комисията попълва протокол/и за дежурство при провеждане на писмен изпит номенклатурен номер 3-82;
- Протоколът се попълва от председателя на комисията и се предава на директора, съгласно указанията за воденето му заедно с всички писмени работи.

➤ комисия за провеждане и оценяване изпитите по теория на професията и специалността (минимум 3 човека);

- изготвят и/или актуализират изпитните задания по направления в съответствие с националната изпитна програма.
- председателят присъства при тегленето на изпитната тема по всяка специалност, по която ще се полага изпит и съставя протокол за изтеглената тема;
- председателят участва при размножаване на изпитните билети в деня на изпита и ги раздава на всеки явил се;
- оценява писмените работи в съответствие с критериите, определени в националната изпитна програма;
- всеки член на комисията по специалности, оценява писмените работи;

- за всяка писмена работа се изготвя рецензия като същата заедно с оценката се вписва от председателя на комисията върху писмената работа. Всички членове от комисията полагат подписи за съгласие;
- за резултатите от изпита по теории на професията и специалността се съставя протокол номенклатурен номер 3-80, който се попълва съгласно указанията за воденето му и се предава заедно с оценените работи на директора. Оценките в протокола се формират с точност до 0,01.

При неуспешно положен държавен изпит по теория на професията и специалността, всеки курсист има право на допълнителни явявания в сесиите обявени от МОН, като за всяко допълнително явяване се заплаща такса до три дни преди обявената дата на изпита, съгласно изготвената калкулация за настоящата учебна година.

➤ комисия за провеждане и оценяване на **изпита по практика на професията и специалността** (минимум 3 човека);

- изготвят и/или актуализират индивидуалните практически задания по направления в съответствие с националната изпитна програма.
- председателят участва при размножаване на практическите задания в деня на изпита и ги раздава на всеки явил се;
- оценява и изпълнението на практическото задание в съответствие с критериите, определени в националната изпитна програма;
- всеки член на комисията по специалности оценява и изпълнението на практическото задание като вписва оценката си в индивидуален протокол. Оценката се формира като средно аритметична от оценките на членовете на комисията с точност до 0,01;
- за резултатите от изпита се съставя протокол номенклатурен номер 3-80, който се попълва съгласно указанията за воденето му и се предава заедно с оценените работи на директора.

При неуспешно положен държавен изпит по практика на професията и специалността, всеки курсист има право на допълнителни явявания в сесиите обявени от МОН, като за всяко допълнително явяване се заплаща такса до три дни преди обявената дата на изпита, съгласно изготвената калкулация за настоящата учебна година.

За допълнително явяване на държавен изпит за придобиване на степен на професионална квалификация по теория и практика на професията и специалността, при неуспешно положен такъв или при неявяване в срока на настоящия договор, се сключва допълнителен договор.

➤ комисия за придобиване на професионална квалификация (минимум 3 човека).

- Попълва протокол с номенклатурен номер 3-81В като отразява окончателните оценки на явилите се от проведените държавни изпити за придобиване на професионална квалификация и го предава на директора;
- Запознава явилите се с резултатите от изпитите;
- Запознава явилите се с работите им в гимназията като председателя на комисията изготвя график.

3. Завършване и удостоверяване на професионална обучение за придобиване на професионална квалификация

Професионалното обучение по рамкови програми Е9, за придобиване на степен на професионална квалификация, завършва след полагане на държавен изпит за придобиване на професионална квалификация – по теория и практика на професията и специалността.

Придобитата трета степен на професионална квалификация се удостоверява със Свидетелство за професионална квалификация при успешно положен държавен изпит по теория и практика на професията. Съдържанието на документа е определено в държавния образователен стандарт за информацията и документите.

V. Валидиране на професионални знания, умения и компетентности, придобити чрез неформално обучение или самостоятелно учене за придобиване на втора степен професионална квалификация по направленията: „СТРОИТЕЛСТВО” и „ГРАДИНАРСТВО /паркове и градини / ”

- за лица със **завършен първи гимназиален етап** или **завършен X клас**
- за лица навършили 16 години
- срок на обучение: до завършване на процедурата
- такса за обучение : **1080 лв**
- сключване на Договор за обучение и финансиране

Направление	Професия	Специалност
Строителство	Строител	Кофражи
		Армировка и бетон
		Зидария
		Мазилки и шпакловки
		Вътрешни облицовки и настилки
		Външни облицовки и настилки
		Сухо строителство
	Монтажник на водоснабдителни и канализационни мрежи	Вътрешни В и К мрежи
		Външни В и К мрежи
Градинарство / паркове и градини	Озеленител	Парково строителство и озеленяване

Валидирането на професионални знания, умения и компетентности е установяване и признаване на професионални знания, умения и компетентности, придобити чрез неформално обучение или информално учене, и на съответствието им с държавните образователни стандарти за придобиване на квалификация по професии.

Право на валидиране на професионалните им знания, умения и компетентности имат лица, които притежават необходимото образователно равнище , съгласно чл.40, ал.3 от ЗПУО: **за втора степен** - придобити професионални знания, умения и компетентности за упражняване на професии, включващи дейности с комплексен характер, извършвани при изменящи се условия;

Входящото минимално образователно и/или квалификационно равнище за придобиване на втора степен: завършен първи гимназиален етап - за начално професионално обучение за лица, навършили 16 години;

Установяването на придобити професионални знания, умения и компетентности се извършва чрез:

- **Предварително съпоставяне** на заявените от лицето професионални знания, умения и компетентности с резултатите от ученето, включени в съответния държавен образователен стандарт за придобиване на квалификация по професия;

- **Полагане на изпит** по теория и практика на професията.

След предварителното съпоставяне лицето може да бъде насочено към **допълнително обучение** или да бъде допуснато до полагане на изпит.

За организиране и провеждане на валидиране, със заповед на директора се определя отговорно лице от педагогическия персонал или от преподавателския състав за организацията и провеждането на процедурите по валидирането както и състав на комисия за дейностите.

Документи за кандидатстване се приемат през цялата година.

За разходите, направени от училището в процеса на валидиране се изготвя план-сметка, в която се включват всички преки и непреки разходи. План-сметките се утвърждават от директора.

Такси за валидиране:

- Установяване на знания и умения - **200 лв.**
- Допълнително обучение - **700 лв**
- Държавни изпити по теория и практика на професията за придобиване на степен на професионална квалификация - **180 лв.**

Средствата, определени за такса се внасят по банков път в сметката на гимназията.

ПГСАГ "Кольо Фичето" прилага процедурите по валидиране съгласно Наредба №2/13.11.2014 г.

За признаване на степен на професионална квалификация изпитът е държавен и се организира в съответствие с чл. 36 от ЗПОО.

На лицата, успешно положили изпитите се издават следните документи:

1. Свидетелство за валидиране на професионална квалификация – когато след успешно положени държавни изпити по теория и практика на професията за признаване на степен на професионална квалификация, са установени всички единици резултати от ученето, включени в държавното образователно изискване за придобиване на квалификация по професия;

2. Удостоверение за валидиране на професионална квалификация по част от професия – когато след успешно положени изпити по теория и по практика на професията за признаване на професионална квалификация по част от професията, са установени част от единиците резултати от учене, включени в държавното образователно изискване за придобиване на квалификация по професия.

Съдържанието на издадените документи се определя с държавния образователен стандарт за информацията и документите.

Условията и редът за валидиране на професионални знания, умения и компетентности се определят с наредба на министъра на образованието и науката.